

Č T V R T L E T N Í Z P R A V O D A J

Českomoravské psychologické společnosti při ČSAV č. 6/1991

JE TO NA NÁS ...

Zdá se, že konečně psychologové sami začínají mít vyšší nároky na kvalitu své práce. To, co dřív bylo považováno skoro za "běžnou normu", již neobstojí. Je lhostejné, zda se jedná o psychodiagnostické vyšetření, kdy psycholog mechanicky vyhodnotí testy, aniž by s klientem pohovořil, nebo o psychoterapii prováděnou bez odpovídajícího výcviku - a mohli bychom ve výčtu pokračovat. Do budoucnosti záleží prestiž oboru opravdu už jen na kvalitě naší práce.

I Rada ČMPS si je vědoma, že je nyní jedním z aktuálních a akutních úkolů chránit čistotu oboru a proto - dokud nezačne pracovat Psychologická komora - sleduje nejrůznější psychologické činnosti a aktivně se snaží zabránit neprofesionálním přístupům. Jde především - i když ne výhradně - o různé nově vznikající aktivity ve vydávání psychodiagnostických testů, o kursy a školení v nejrůznějších psychologických odvětvích. Vždy požadujeme, aby garantem byla konkrétní osoba zkušeného a zodpovědného psychologa. Zajímá nás také, zda nevystupují nepsychologové v roli psychologa - od soudních znalců až po četné inzerce typu: "vyšetřím intelekt za Zn. 40 Kčs". Velmi bychom přivítali v této práci Vaši pomoc a spolupráci. Víme, že to je složitá situace, která se snadno může zneužít, změnit v hon na čarodějnice. Věříme, že se tak nestane. Že budeme pouze společně gruntovat. A když už to koště v ruce budeme mít, nezapomeňme na náš vlastní práh.

Dnešní povídání je trochu obecné, ale doufáme, že v nejbližší době už budeme moci předložit konkrétnější obraz o tom, čemu bychom měli zabránit a co naopak posílit. Pracujeme na návrhu požadavků na postgraduální školení, supervizi. Na návrhu požadavků na psychologa, který bude pracovat samostatně - ať už v rámci nějaké instituce, nebo soukromě. Zároveň přemýšlíme - spolu s Asociacemi a ILFem - co můžeme nabídnout, aby požadavky na kvalifikaci byly splnitelné. A znovu se vracíme k prosbě o spolupráci; napište nám také Vy svou představu, co konkrétně by se mělo udělat, čemu zabránit. Své návrhy můžete přiložit do obálky s anketou. A moc prosíme: neházejte obálku do koše, ale plnou do schránky!

PhDr. Hana Junová

Z korespondence Rady

1. Krajský soud Ostrava

Věc: Upozornění na nekompetentnost znalce

Jde o PaedDr. N. N. zaměstnaného Byl, pokud je nám známo, neoprávněně zapsán do seznamu soudních znalců v odvětví pedopsychologie. Výše jmenovaný neabsolvoval - podle našich informací - studium psychologie nemá proto potřebnou odbornou způsobilost

... předseda ČMPS při ČSAV

2. Ministerstvo obchodu a cestovního ruchu Praha

Požádali jste nás o stanovisko k případům, kdy soukromé osoby chtějí poskytovat grafologické služby podle zákona o soukromém podnikání občanů... Psychologický rozbor písma je jedna z metod užívaných při diagnostice osobních vlastností, stavů, případně chorobných rysů. Je to metoda velmi cenná, ale zpravidla doplňková ... V každém případě je k praktické aplikaci psychologie písma kvalifikován pouze odborný psycholog, tj. absolvent jednooborového studia psychologie ...

... předseda ČMPS při ČSAV

(Z telefonického rozhovoru s příslušným pracovníkem ministerstva: Úředníci ministerstva vědí, že příslušná právní norma neexistuje, rádi však přijímají stanovisko ČMPS, neboť jsou oprávněni rozhodovat podle její kvalifikované konsultace.)

3. Předsedovi ČMPS Praha

K Vašemu dopisu ze dne 20. února t.r., týkajícímu se psychologie písma, sděluji, že znaleckou specializaci grafologie nezřizujeme. Předpokládáme, že psychologové budou tuto metodu používat v rámci výkonu znalecké činnosti podle svého vlastního uvážení, tedy i vzhledem k tomu, zda absolvovali příslušné školení a zkoušku.

V budoucnosti uvítáme jako jeden z podkladů pro rozhodnutí o jmenování znalcem pro oblast psychologie stanovisko Českomoravské psychologické společnosti při ČSAV, event. komory sdružující psychology.

ředitel odboru organizačního
a dohledu ministerstva spravedlnosti
České republiky

JUDr. Luděk Mach

Vážená kolegyně, vážený kolego,

Jak víte, v minulých desetiletích se nejvyšší pedagogické a vědecké tituly udělovaly často spíše za politickou konformitu než za prokázané odborné kvality. Nositelé těchto titulů mají i dnes velký vliv, protože jsou stále podle dosud platných vyhlášek jmenováni do různých orgánů, v nichž se rozhoduje o závažných otázkách našeho oboru a jsou jim svěřována rozhodující místa. Domníváme se, že tento stav je odborně, morálně i politicky škodlivý a chtěli bychom prostředky, které máme k dispozici - pomoci k nápravě.

Žádáme o odpověď na tuto otázku:

Kterí psychologové - ať už se uplatňují jako výzkumní pracovníci, jako učitelé nebo jako praktici - mají Vaši největší důvěru po stránce odborné i charakterové?

Prosíme, uveďte tři až deset jmen a zašlete návratku co nejdříve na adresu sekretariátu ČMPS, Rašínovo nábř. 6, 128 00 Praha 2 (přikládáme ofrankovanou obálku). Vaše odpovědi zpracuje komise ve složení: J. Krivohlavý, J. Šturma, L. Červenková, V. Filecová.

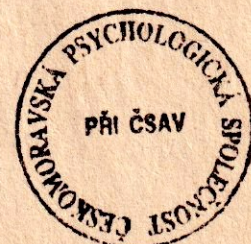
Výsledky zveřejníme ve Zpravodaji a zašleme je také vedení všech filosofických fakult a výzkumných a dalších institucí s výzvou, aby bylo na příště nejodpovědnější rozhodování svěřováno především těm pracovníkům, kteří mají největší respekt a důvěru psychologické obce.

Prosíme Vás, věnujte této akci potřebný čas a energii. Vliv nás všech není jistě neomezený, ale jsme odpovědni udělat pro nápravu poměrů vše, co je v našich silách. Rada ČMPS využije výsledků této ankety i k prosazování změn nevyhovujících předpisů. Anketa je anonymní.

Rada ČMPS při ČSAV

Z českých a moravských psychologů - ať už se uplatňují více jako výzkumní pracovníci, jako učitelé nebo jako praktici - mají po odborné i charakterové stránce moji největší důvěru:

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

Sekce vývojové psychologie připravuje pro své členy a zájemce z jiných sekcí seminář

Teoretické, metodologické a aplikační problémy vývojové psychologie.

Datum: čtvrtek 26. 9. 1991, 9,00 - 16,00 hod.

Místo: FF MU v Brně, A. Nováka 1.

Program:

1. Úvodní referáty ke třem tematickým okruhům.
2. Koreferáty. Postery.
3. Informace z domácích a zahraničních konferencí a workshopů.
4. Volba výboru sekce.
5. Organizační záležitosti.

Přihlášení obdrží podrobný program.

Prof. PhDr. Josef Švancara, CSc.
předseda sekce

Odešlete do 15. 7. 1991:
sekretariát ČMPS, Rašínovo nábř. 6, 128 00 Praha 2

Předběžná přihláška k účasti na semináři
"Teoretické, metodologické a aplikační problémy vývojové psychologie"
dne 26. 9. 1991 v Brně

Jméno: Titul:

Pracoviště:

Adresa:

PSČ:

Semináře se pravděpodobně zúčastním: ANO NE

Přihlašuji sdělení:

Jsem ochoten pracovat ve výboru sekce vývojové psychologie: ANO NE

Do výboru sekce navrhuji:

Datum:

Podpis:

Sekce pedagogické psychologie ČMPŠ zve své členy i členy ostatních sekcí na seminář věnovaný problematice učení a poznávání. Seminář se koná dne 11. 9. 1991 od 13 do 18 hodin v místnosti č. 12 na Filosofické fakultě v Celetné ulici, Praha 1.

Seminář je pořádán při příležitosti životního jubilea Prof. PhDr. Václava K u l i č e, CSc. Jubilant přednese přednášku na téma:

"Psychologie učení a poznávání (současné vývojové trendy)".

Další příspěvky přislíbili Prof. PhDr. Z. Helus, doc. Mareš, doc. Tollingerová, PhDr. Sedláková aj.

PhDr. Isabela Pavelková, CSc.
předsedkyně sekce

xx

Zpráva
z květnového setkání psychologů práce a organizace

Setkání psychologů práce a organizace dne 28. května 1991 mělo výrazně pracovní charakter a bylo v plném rozsahu zaměřeno k ustavení své asociace.

V období od lednového setkání zpracoval přípravný výbor obsáhlý předběžný návrh stanov, rozhodl se však členskému shromáždění předložit návrh redukováný obsahující pouze vymezení stanovena zákonem a nutná pro registraci.

Z předběžného návrhu byly kromě procesních pravidel jednání předsednictva a členského shromáždění vyloučeny zejména ty části, které obsahovaly dílčí činnosti asociace, práva a povinnosti jejích členů, poněvadž se k nim očekává další diskuse, dále pak odstavce, ve kterých byla anticipována vazba na Psychologickou komoru, poněvadž asociace zahájí svou činnost před vznikem Psychologické komory.

V duchu stanov je připravována "Česká asociace psychologů práce a organizace" jako "dobrovolné sdružení odborníků s psychologickým vzděláním, kteří vykonávají nebo chtějí vykonávat psychologické činnosti služby pro potřeby ekonomické praxe nebo státní správy podle norem stanovených asociací."

V asociaci mohou vznikat odborné komise specialistů řešících společné odborné úkoly, např. inženýrských psychologů, poradců při úřadech práce, psychologů - personalistů, psychologů obchodu, psychologů řízení apod. nebo psychologů jakéhokoliv regionu.

Připomínky uplatněné v široké diskusi jsou respektovány při dopracování konečné podoby stanov anebo budou využity při tvorbě organizačního řádu asociace, který už má obsahovat detailní pravidla činnosti rozšiřující stanovy.

Členské shromáždění projevilo souhlas s předloženým dalším postupem přípravného výboru. Do konce června t.r. bude podán návrh na registraci ministerstvu vnitra České republiky, na podzimním členském shromáždění předloží výbor návrh organizačního řádu a uskuteční se volby řádného výboru asociace.

PhDr. Pavel Wittner

ZPRÁVY ASOCIACÍ

Informace o ustavení a činnosti Asociace dopravních psychologů ČSFR

Asociace dopravních psychologů vznikla na základě podnětů dopravně psychologických pracovišť, které ukazovaly na možné existenční problémy, spojené s přechodem na nové ekonomické podmínky.

Asociace sdružuje kvalifikované dopravní psychology, kteří se profesionálně zabývají vyšetřováním a posuzováním řidičů motorových vozidel. Jejím posláním je přispívat ke zvyšování bezpečnosti v silničním provozu, k dalšímu rozvoji oboru dopravní psychologie, chránit zájmy dopravních psychologů i klientely. Asociace je registrována od srpna 1990, její působnost je na území celé ČSFR.

Asociace dosud navázala perspektivní kontakty s Radou vlády ČR pro bezpečnost v silničním provozu, se sdružením autoškol, okresními úřady a dopravními inspektoráty. V praxi poskytuje konzultace i praktickou pomoc např. při obsazování dopravně psychologických pracovišť a zajišťování psychologických služeb ve svém oboru. Nedořešena zatím zůstává otázka legislativy, kde přes značné úsilí nebylo dosaženo potřebného právního zajištění činnosti dopravních psychologů.

Valná hromada Asociace se sešla v září 1990 v rámci metodického semináře pořádaného ÚCHD Bratislava a ÚSMĐ Praha. Schválila stanovы Asociace, předsednictvo, výši vkladu a ročního členského příspěvku ve výši 500,- Kčs vklad a 100,- Kčs příspěvek. Předsednictvo Asociace se schází k řešení operativních záležitostí. Na poslední schůzce dne 30. 5. 1991 v Praze byli přítomni zástupci Rady vlády ČR pro BESIP, s nimiž byly dohodnuty konkrétní společné kroky k prosazování a podpoře dopravně psychologické činnosti v praxi i potřebného výzkumu. Byla projednána a doporučena metodika psychologických vyšetření řidičů zahraniční přepravy a konzultována metodika posuzování způsobilosti učitelů autoškol. Na základě přihlášek byli přijati noví členové.

Asociace dopravních psychologů se přihlásí jako kolektivní člen Českomoravské psychologické společnosti při ČSAV, výše příspěvku bude dohodnuta s jejími zástupci. Zároveň se stane kolektivním členem Slovenské psychologické společnosti. Členský příspěvek bude poukázán oběma podle počtu členů Asociace z obou republik.

Kontaktní adresa: PhDr. Vlasta Rehnová, jednatel
Ústav silniční a městské dopravy, s.p.
Jánský vršek 13
118 20 Praha 1
tel.: 53 54 40 - 9

xx

Asociace klinických psychologů Čech, Moravy a Slezska

Vážení přátelé,

dne 25. 3. 1991 byla na valném shromáždění ustavena Asociace klinických psychologů Čech, Moravy a Slezska. Byly odhlasovány stanovы, organizační řád a zvoleno prezidium na dobu 1 roku. Prezidentem se stal PhDr. Jiří Růžička, členové prezidia jsou: PhDr. H. Junová, PhDr. J. Kocourková, PhDr. V. Borecký, PhDr. M. Mahler, PhDr. J. Ženatý. Moravané, kteří již tradičně přišli výtečně připraveni, zvolili do prezidia PhDr. Vilhelma z PL Šternberk, PhDr. Kutnohorského z PA Opava, PhDr. Zemanovou z FN Brno, PhDr. Běťáka z PA Brno, PhDr.

Dokoupilovou z PA Ostrava a PhDr. Chovancovou z PA Ostrava. Členy prezidia se rovněž stávají předsedové oblastních poboček této asociace. Zatím byla ustavena moravská pobočka (Dr. Běťák), jihočeská (Dr. Havlík), a pražská, kde nebyl do uzávěrky zvolen předseda. Protože tato asociace m. j. reprezentuje a hájí profesní zájmy klinických psychologů, doporučujeme, aby oblastní pobočky byly zřízeny i v dalších částech naší republiky. Pokud budete o zřízení pobočky usilovat, obraťte se laskavě na mne, adresa je uvedena na konci tohoto otevřeného dopisu. Je potřebné mít stancvy, pobočku registrovat, a založit finanční konto. Další podrobnosti jsou ve stancvách a řádu asociace.

Některé body stanov:

Všestranně podporovat rozvoj všech aspektů odborné psychologické péče a efektivní fungování služeb v oblasti péče o zdraví. Obát na čistotu oboru. Úkolem je podávat koncepční, organizační, metodické, vzdělávací a jiné návrhy zdravotnickým a jiným institucím. Být výkonným orgánem nově vznikající Psychologické komory. Poskytovat právní ochranu členům atd.

Z historie:

Již v listopadu 1989 vzniklo OF zdravotníků, kde pracovali Dr. Růžička, Dr. Hubálek, Dr. Kocourek, Dr. Vančura a další. Začátkem dubna 1990 vzniklo samostatné OF klinických psychologů, které začalo hájit nejen věci veřejné, ale také věci vlastní. Proto byla ustavena iniciativa tohoto OF (první s touto myšlenkou přišla kolegyně M. Vlachová) zabývající se koncepcí oboru klinické psychologie. Koncepce vzešla z práce (musím říci že velmi zajímavé a radostné) několika set psychologů z celé republiky (jistý podíl měli i kolegové ze Slovenska). Tuto práci koordinoval Dr. Růžička. Koncepce byla po osmi přepracováních a začleněních všech připomínek přijata a schválena MZ, což je velmi důležité. Klinický psycholog je samostatný odborník, zdravotník, který je stejně odborníkem jako lékař či jiný zdravotník. Pracuje rovněž v první linii, t. j. může brát pacienty "přímo z ulice". V přijetí koncepce velmi pomohl mluvčí MZ Dr. S. Hubálek.

Nyní usilujeme o to, aby byly psychologické služby hrazeny zdravotnickou pokladnou (veškeré, které dosud klinický psycholog ve zdravotnictví vykonával, kromě posudků způsobilosti k výkonům nějakých činností - např. nošení zbraní). V této věci se angažují kolegové J. Kocourková, M. Nesrstová a Dr. Růžička. Další věci, o kterou nám běží, je zkvalitnění pregraduálního i postgraduálního studia. Angažování jsou: Dr. H. Junová, Dr. J. Ženatý, Dr. M. Vančura a Dr. J. Růžička. Z iniciativy posledně jmenovaného se uskutečnilo přátelské opakované a účelné setkání se členy katedry psychologie v Praze a jak jinak, hovor se týkal studia. Delegace Asociace klinické psychologie byla dvakrát přijata ministrem zdravotnictví panem Dr. M. Bojarem, CSc., který je našemu oboru nakloněn, neboť jej ze své práce důvěrně zná. Důležité je ustavení Psychologické komory, která je de facto základem o psychologické činnosti. To je zásadní věc, která chrání občany, obor a i nás psychology stejnou měrou a psychologickou činnost vymezuje jakožto činnost speciální. Největší zásluhu a největší kus práce odvedl J. Zeman z Brna. Nešlo jen o to, určit co to je psychologická činnost, ale bylo třeba ji vyjádřit řečí zákona. Obzvláště v prvních fázích spolupracovali moravští kolegové, za všechny je nutné jmenovat PhDr. L. Běťáka. V Praze spolupracují poslanci ČNR, kde největší službu pro věc vykonal PhDr. A. Gjuríč, příslibem pro kladné projednání jsou kolegové a poslanci PhDr. Vlach a PhDr. Kříž. Celého procesu přípravy se od počátku zúčastňuje také PhDr. J. Růžička. (Je mi už trapně své jméno uvádět, ale je to tak, pracuji pro obec i pro sebe i pro ty, kterým psychologie slouží).

V Brně se konalo první setkání prezidia, o všechno se staral PhDr. Bartoš, který poskytl pracoviště. Velmi podstatný byl hovor o vlastní struktuře a práci budoucí komory, dále bylo oznámeno zřízení Fakulty psychoterapie při Institutu psychoterapie v Praze. Fakulta je večerní, dálková a zabezpečí teoretické vzdělání v psychoterapii a rodinné terapii pro psychology, lékaře a ostatní vysokoškoláky. Důležitá diskuse vznikla okolo dalších zájmů a možností klinické psychologie v nadcházející privatizaci a delimitaci zdravotnictví. Účastníci Dr. Zeman (podal nejohlednější zprávu - o komoře -), Dr. Bartoš, Dr. Kocourková, Dr. Zemanová, Dr. Junová, Dr. Ženatý, Dr. Havlík, Dr. Mahler (na chvíli), Dr. Hládek, Dr. Dokoupilová, Dr. Růžička, Dr. Běťák, dopis poslala Dr. Chovancová.

Úkoly: dokončit přípravu zákona o Psychologické komoře, dokončit ceníky a jednat s pojišťovnou, dokončit registraci a ustavení oblastních poboček Asociace. Poplatek členství je 100,- Kčs kal. rcku, 50,- Kčs zápisné. Není to ve srovnání s jinými obory mnoho, ale znát to bude.

S pozdravem

PhDr. Jiří Růžička
prezident
Asociace klinických psychologů
Janáčkovo nábř. 11
Praha 5, tel.: P 43 87 85
D 54 73 91

150 00

xx

Meziresortní pracoviště ČSAV - MO přijme psychologa pro bio-psycho-sociální výzkum zvládnutí stresu. Nástup je v druhé polovině roku 1991.

Zájemci hlase se na adresu: Psychologický ústav ČSAV, Husova 4, 110 00 Praha 1.

xx

Krátká informace z jednání Rady ČMPS dne 14.5.1991 v Brně

- Rada ČMPS schválila upravený minimální rozpočet ČMPS (dotace od ČSAV ve výši 116.000,- Kčs oproti žádaným 139.000,- Kčs) a rozhodla se vyzvat sekce a pobočky, aby maximálně omezily výdaje.
- Rada ČMPS po zapracování připomínek schválila nové stanov ČMPS. V. Smékal byl pověřen vypracováním jednacího řádu, který bude doplňkem stanov.
- Byl projednán a schválen návrh ankety ve Zpravodaji, ve které členové mají sdělit jména psychologů, kteří mají jejich největší důvěru po stránce odborné i charakterové.
- Z jednání Rady vyplynula potřeba založit psychodiagnostickou komisi. Rada uložila představenstvu, aby tuto komisi sestavilo.
- Bylo rozhodnuto zahájit předběžné přípravy Olomouckých psychologických dnů, které se budou konat v srpnu 1992.

Zapsala: Věra Filecová